

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

KGA/ J.nr. 042-541

Dato: 19. april 2005

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 23. marts 2005 følger hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 21 (SOU Alm. del).

Spørgsmål nr. 21:

”Ministeren bedes redegøre for merudgifterne ved at udvide det eksisterende handicaptillæg til også at omfatte personer, der er fyldt 67 år?”

Svar:

I beregningerne nedenfor er det forudsat, at der med handicaptillæg menes førtidsbeløb, invaliditetsbeløb og erhvervsudygtighedsbeløb for førtidspensionister efter gammel ordning samt merudgiftsydelse efter de regler, der trådte i kraft med førtidspensionsreformen fra 1. januar 2003.

Førtidspension tilkendt før 1. januar 2003

Førtidspensionister, som har fået tilkendt deres pension før 1. januar 2003, modtager forskellige former for tillæg, afhængigt af hvilken type førtidspension, de har fået tilkendt.

Til almindelig forhøjet førtidspension ydes førtidsbeløbet, til mellemste førtidspension ydes invaliditetsbeløbet, og til højeste førtidspension ydes ud over invaliditetsbeløbet også erhvervsudygtighedsbeløbet.

Invaliditetsbeløbet og erhvervsudygtighedsbeløbet er først og fremmest begrundet i, at den pågældende skal have kompensation for manglende indtjeningsevne i forhold til jævnaldrende erhvervsaktive, mens førtidsbeløbet først og fremmest er bestemt til at dække de større leveomkostninger, som yngre antages at have i forhold til ældre førtidspensionister.

Når førtidspensionisterne overgår til folkepension, bortfalder disse tillæg. I forbindelse med nedsættelsen af folkepensionsalderen fra 67 til 65 år pr. 1. juli 2004 blev det fastsat, at personer der får nedsat folkepensionsalderen, og som er tilkendt førtidspension eller invaliditetsydelse med virkning fra før den 1. januar 2002 og som modtager førtidsbeløbet, invaliditetsbeløbet/ydelse eller erhvervsudygtighedsbeløbet ved overgang til folkepension bevarer disse tillæg som 65- og 66-årige.

Hvis alle modtagerne af de nævnte tillæg blev berettigede til at beholde tillæggene efter overgangen til folkepension, ville det medføre merudgifter for det offentlige. Der overgår ca. 10-11.000 modtagere af de nævnte førtidspensionsydelser til folkepension årligt, og de skønnes at modtage lidt under 29.000 kr. årligt som tillæg i 2005-satser. Dette indebærer, at udgifterne i det første år ville blive på omkring 300 mio. kr.

På længere sigt vil udgifterne stige i takt med, at flere og flere førtidspensionister overgår til folkepension. Det er forholdsvist kompliceret at skønne over, hvad de samlede udgifter når op på. For det første vides det ikke, hvor stor en restlevetid gruppen kan forventes at have, men den må forventes at være noget lavere end den forventede restlevetid for befolkningen som helhed, da førtidspensionisterne har flere helbredsproblemer. For 65-årige kvinder er den gennemsnitlige forventede restlevetid lidt over 18 år, og for 65-årige mænd er den på omkring 15,5 år.

For det andet vanskeliggøres beregningerne af, at den gamle førtidspensionsordning er ved at blive udfaset og erstattet af den nye ordning. Førtidspensionister efter den nye ordning modtager ikke de nævnte tillæg, og antallet af førtidspensionister, der har modtaget tillæggene, og som overgår til folkepension, vil derfor være faldende. Udgifterne ved, at de gamle førtidspensionister kan beholde tillæggene, vil derfor først stige i takt med, at bestanden af folkepensionister, som er berettiget til tillæggene stiger, men på et tidspunkt vil udgifterne begynde at falde igen som følge af, at tilgangen til bestanden bliver lavere end dødeligheden.

Hvis regelændringen indføres med virkning for førtidspensionister, der overgår til folkepension fra 2006, og det antages, at førtidspensionisternes forventede gennemsnitlige restlevetid er 2/3 af hele befolkningens, vurderes det, at udgifterne vil nå op på ca. 3 mia. kr. efter 10-15 år, hvorefter udgifterne langsomt vil begynde at falde igen.

Førtidspension tilkendt efter 1. januar 2003

Førtidspensionister mellem 18 og 65 år med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan i lighed med andre borgere modtage dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse efter servicelovens § 84.

Førtidspensionister, der er tilkendt førtidspension før 1. januar 2003, er dog kun omfattet af denne bestemmelse, hvis de tillige er bevilget personlig hjælperordning efter servicelovens § 77.

Personer, der har ret til førtidspension, overgår uden ansøgning fra den 1. i måneden efter det fyldte 65. år til at modtage folkepension. Retten til merudgiftsydelse ophører, når den berettigede overgår til folkepension.

Hvis personer, som har fået tilkendt merudgiftsydelsen inden overgangen til folkepension, blev berettigede til at beholde tillæggene efter overgangen, ville det medføre merudgifter for det offentlige. I starten ville der være tale om forholdsvist beskedne udgifter, da gruppen af personer, som har fået tilkendt ydelsen, endnu er ret lille.

Hvis det antages, at regelændringen indføres for førtidspensionister, der overgår til folkepension fra 2006, kan udgifterne i de første år anslås til 7 mio. kr. i 2006, 13 mio. kr. i 2007, 22 mio. kr. i 2008 og 34 mio. kr. i 2009.

På længere sigt vil udgifterne ved ændringen dog stige betragteligt som følge af, at den gamle førtidspensionsordning er ved at blive udfaset og erstattet af den nye ordning. Antallet af personer, som har fået tilkendt ydelsen inden overgang til folkepension vil derfor være stigende i de næste op mod 50 år.

Der forventes på lang sigt at overgå 2-3.000 modtagere af ydelsen til folkepension hvert år. Den gennemsnitlige udgift skønnes på baggrund af regnskaberne for 2003 at være på lidt over 33.000 kr. pr. år.

Det vides ikke, hvor stor en restlevetid gruppen kan forventes at have, men den må forventes at være noget lavere end den forventede restlevetid for befolkningen som helhed, da førtidspensionisterne har flere helbredsproblemer. For 65-årige kvinder er den gennemsnitlige forventede restlevetid lidt over 18 år, og for 65-årige mænd er den på omkring 15,5 år.

Hvis det antages, at førtidspensionisternes forventede gennemsnitlige restlevetid er 2/3 af hele befolkningens, vurderes det, at udgifterne på lang sigt vil nå op på ca. 1 mia. kr.

Eva Kjer Hansen

/Birgitte Olesen